

Sygn. akt II Ns 1600/15

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi Wydział II Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący S.S.R. K. Ś.

Protokolant stażystka W. Ł.

na rozprawie w dniu 25 stycznia 2016 roku rozpoznał sprawę

z wniosku A. J.

z udziałem Z. D., E. J., M. K., M. D., Banku (...) S.A. z siedziba w W.

o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku

oddala wniosek.

Sygn. akt II Ns 1600/15

UZASADNIENIE

Wnioskodawca A. J. reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru – radcę prawnego, wniósł o zmianę postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi - Widzewa w Łodzi, II Wydziału Cywilnego, z dnia 15 maja 2014 roku, ogłoszonego w sprawie o sygnaturze akt II Ns 561/13 o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym H. D., w ten sposób żeby Sąd stwierdził, iż spadek po zmarłym w dniu (...)w Ł. H. D., synu A. i J., ostatnio przed śmiercią zamieszkałym w Ł., „został odrzucony” przez A. J., E. J., M. K.. Pełnomocnik wnioskodawcy wskazał jako podstawę prawną swojego żądania przepis art. 679 k.p.c.

(wniosek z uzasadnieniem k. 2-3, pełnomocnictwo k. 4, protokół rozprawy k. 50)

(...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie wniosku.

(protokół rozprawy k. 51)

Uczestniczka M. K. przyłączyła się do wniosku.

(protokół rozprawy k. 51)

Pozostali uczestnicy w osobach Z. D., M. D. i E. J. nie zajęli stanowiska w sprawie.

(protokół rozprawy k. 50-51 w zw. z zarządzeniem k. 15 w zw. z pocztowymi potwierdzeniami odbioru korespondencji k. 22 i k. 24-25)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. D., syn A. i J., zmarł w dniu 17 września 2009 roku w Ł., ostatnio przed śmiercią stale zamieszkały w Ł. H. D. pozostawił żonę Z. D.. Spadkodawca dzieci nie miał. Rodzice spadkodawcy zmarli przed nim – ojciec A. w 1970 roku, matka J. w 1985 roku. Spadkodawca miał dwoje rodzeństwa, tj. brat E. D., który zmarł w grudniu 2009 roku, jako rozwiedziony, pozostawiając córkę M. D., oraz siostrę K. J., która zmarła w dniu 28 sierpnia 2003 roku, pozostawiając trójkę dzieci – M. K., E. J., A. J.. H. D. nie pozostawił testamentu. Nikt ze spadkobierców nie zrzekł się dziedziczenia,

nie złożył oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, ani nie został uznany za niegodnego dziedziczenia. O zgonie H. D. spadkobiercy dowiedzieli się – jak oświadczyli w zapewnieniu spadkowym Z. D., A. J., E. J., M. K. - w dniu jego śmierci.

(skrócony odpis aktu zgonu k. 5, a także skrócony odpis aktu małżeństwa k. 78, a także zapewnienie spadkowe k. 115-116, a także skrócone odpisy aktów urodzenia k. 130-132, a także skrócone odpisy aktów zgonu k. 138-141, a także skrócony odpis aktu małżeństwa k. 151, a także skrócony odpis aktu urodzenia k. 176 załączonych akt sprawy Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, sygnatura akt II Ns 561/13)

W toku postępowania przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, sygnatura akt II Ns 561/13, w dniu 9 września 2013 roku M. K., E. J., A. J., Z. D. złożyli przed Sądem oświadczenia o odrzuceniu spadku.

(oświadczenia k. 116 załączonych akt sprawy Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, sygnatura akt II Ns 561/13)

Postanowieniem z dnia 15 maja 2014 roku, Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny, stwierdził, że spadek po H. D. synu A. i J., zmarłym dnia 17 września 2009 roku w Ł., ostatnio stale przed śmiercią zamieszkałym w Ł., na podstawie ustawy nabyli: jego żona Z. D., w 1/2 (jedna druga) części, oraz jego brat E. D., w 1/4 (jedna czwarta) części oraz córki jego siostry - M. K. z domu J. i E. J. i syn jego siostry - A. J., każda z tych osób po 1/12 (jedna dwunasta) części spadku. Postanowienie to jest prawomocne od dnia 6 czerwca 2014 roku.

(postanowienie k. 187 załączonych akt sprawy Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, sygnatura akt II Ns 561/13)

Wnioskodawca A. J. wniósł w dniu 30 czerwca 2015 roku o zmianę postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi - Widzewa w Łodzi, II Wydziału Cywilnego, z dnia 15 maja 2014 roku, ogłoszonego w sprawie o sygnaturze akt II Ns 561/13 o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym H. D..

(wniosek z uzasadnieniem k. 2-3, koperta, w której złożono wniosek na poczcie k. 7)

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek podlegał oddaleniu z przyczyn i na podstawie przepisów jak poniżej.

Zgodnie z art. 679 § 1 k.p.c. dowód, iż osoba która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony, może być przeprowadzony tylko w posterowaniu o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku. Jednakże, ten, kto był uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, może tylko wówczas żądać zmiany postanowienia stwierdzającego nabycie spadku, gdy żądanie opiera na podstawie, której nie mógł powołać w tym postępowaniu, a wniosek o zmianę składa przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość.

Norma artykułu 679 k.p.c. przewiduje więc uprawnienie polegające na żądaniu zmiany postanowienia spadkowego, zarazem jednak poważnie je ograniczając, a mianowicie w zakresie wymaganych podstaw żądania i terminu, w stosunku do osób uczestniczących w pierwszym postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku. Ograniczenia dotyczące tego kręgu zainteresowanych polegają na wyłączeniu uprawnienia do zgłaszania jako podstawy żądania zmiany postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, twierdzeń i wniosków dowodowych, które mogły być, a nie zostały zgłoszone w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku. Celem takiego ograniczenia jest to, by uczestnik poprzedniego postępowania nie mógł się domagać zmiany postanowienia na podstawie, którą mógł poprzednio powołać. Ograniczenie to traktuje się jako prekluzję uprawnienia. Takie stanowisko w tej materii zajął także Sąd Najwyższy, np. w postanowieniu z dnia 23.11.2011r., ogłoszonym w sprawie o sygnaturze akt IV CSK 141/11. Ograniczenie to jest podyktowane potrzebą ochrony stabilności stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem porządku dziedziczenia i ochroną stabilności obrotu. Z tego też względu oraz z uwagi na wyjątkowy charakter uregulowania zawartego w art. 679 k.p.c., przepis ten podlega wykładni ścisłej, gdyż dopuszczenie możliwości zmiany

prawomocnego postanowienia powinno być ograniczone, zwłaszcza, gdy z wnioskiem występuje osoba która była uczestnikiem wcześniejszego postępowania. Takie stanowisko zajął także Sąd Najwyższy, np. w postanowieniu z dnia 27 października 2006 roku, ogłoszonym w sprawie o sygnaturze akt I CSK 167/07.

Sąd Najwyższy zajął stanowisko, które Sąd orzekający w niniejszej sprawie przyjmuje za własne, iż w razie stwierdzenia niezachowania wymagań z art. 679 § 1 zd. 2 k.p.c., wniosek o zmianę prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku powinien być oddalony, bez merytorycznego badania jego zasadności. Oddalenie wniosku może być wyłącznie konsekwencją uchybienia terminu zawitego do jego złożenia, jak też oparcia żądania zmiany postanowienia stwierdzającego nabycie spadku na podstawie, którą wnioskodawca mógł powołać w poprzednim postępowaniu. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 2 czerwca 2000 roku, ogłoszonym w sprawie o sygnaturze akt II CKN 981/98, oraz w postanowieniu z dnia 14 października 2009 roku, ogłoszonym w sprawie o sygnaturze akt V CSK 118/09.

Bezspornym jest, iż A. J., jak i pozostali uczestnicy niniejszego postępowania byli uczestnikami postępowania o stwierdzenie nabycia spadku po H. D., toczącym się przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w sprawie o sygnaturze akt II Ns 561/13. Biorąc zatem pod uwagę treść przepisu art. 679 § 1 k.p.c., wnioskodawca w niniejszej sprawie mógłby żądać zmiany tego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, gdyby żądanie opierał na podstawie, której nie mógł powołać w tym wyżej wskazanym postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku, a wniosek o zmianę składał przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość.

Wbrew twierdzeniom pełnomocnika wnioskodawcy zawartym w uzasadnieniu wniosku, nie może stanowić podstawy do zmiany postanowienia o stwierdzeniu nabyciu spadku nieprawidłowa - w ocenie wnioskodawcy - treść protokołu rozprawy ze sprawy o stwierdzenie nabycia spadku, w części obejmującej złożone zapewnienie spadkowe. W toku postępowania w sprawie o sygnaturze akt II Ns 561/13 toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, żaden z zainteresowanych, w tym także wnioskodawca w przedmiotowej sprawie, nie wniósł o sprostowanie protokołu tej rozprawy, pomimo uprawnienia wynikającego z treści art. 160 k.p.c. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego podkreślić należy, iż nieskorzystanie przez stronę z wniosku o sprostowanie bądź uzupełnienie protokołu rozprawy powoduje, że zarzut dotyczący treści protokołu nie może być uznany za usprawiedliwioną podstawę środka odwoławczego. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 września 1998 roku, ogłoszonego w sprawie o sygnaturze akt I PKN 322/98. Strona, która zaniechała żądania sprostowania protokołu posiedzenia lub uzupełnienia tego protokołu stosownie do treści art. 160 k.p.c., nie może podnosić zarzutu naruszenia tego przepisu w postępowaniu odwoławczym ani też nie może skutecznie podnosić w tych postępowaniach zarzutu co do treści protokołu. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 stycznia 2001 roku, ogłoszonego w sprawie o sygnaturze akt V CKN 184/00, jak i w postanowieniu z dnia 23 grudnia 2012 roku, ogłoszonego w sprawie o sygnaturze akt II PK 251/11. Protokół rozprawy jest urzędowym dowodem stwierdzającym przebieg rozprawy. Jeżeli strona stwierdzi jego niekompletność lub przeinaczenia, ma prawo w myśl art. 160 k.p.c. żądać sprostowania lub uzupełnienia jego treści. Bez wykorzystania tej instytucji strona nie może skutecznie twierdzić, że przebieg rozprawy był inny od tego, jaki został zaprotokołowany. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 5 marca 2014 roku, ogłoszonego w sprawie o sygnaturze akt II PZ 39/13.

Nadto podkreślić należy, iż wnioskodawca miał możliwość złożenia apelacji od postanowienia z dnia 15 maja 2014 roku, o stwierdzeniu nabycia spadku, ogłoszonego w sprawie o sygnaturze akt II Ns 561/13. Wnioskodawca z tego prawa nie skorzystał. Postępowanie o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku nie służy możliwości podważania merytorycznego co do istoty rozstrzygnięcia w takiej sprawie. Do tego celu ustawodawca przewidział środek odwoławczy w postaci apelacji.

Wnioskodawca, reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru – radcę prawnego, nie wskazał zatem na żadną podstawę uzasadniającą zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku w oparciu o normę art. 679 k.p.c., której to nie mógłby podnieść w toku wcześniej toczącego się postępowania o sygnaturze akt II Ns 561/13 przez Sądem Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi.

Dodatkowo, wnioskodawca nie wykazał zachowania terminu wynikającego z treści wyżej cytowanego art. 679 § 1 k.p.c. W uzasadnieniu postanowienia z dnia 13 grudnia 2010 roku, ogłoszonego w sprawie o sygnaturze akt IV CSK 183/12, Sąd Najwyższy, podsumowując dotychczasowy dorobek orzeczniczy wskazał, że postępowanie przewidziane w art. 679 k.p.c. nie służy i nie może być wykorzystywane jako środek do usunięcia skutków bezczynności lub błędów uczestników postępowania spadkowego, czy też skutków ich nieznajomości prawa ani nawet błędów sądu. Takie też stanowisko zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 października 2004 roku, ogłoszonym w sprawie o sygnaturze akt III CK 82/03, jak i w postanowieniu ogłoszonym w dniu 6 czerwca 2007 roku, w sprawie o sygnaturze akt III CSK 19/07. Postępowanie oparte o przepis art. 679 k.p.c. chociaż jest postępowaniem autonomicznym, ma jednak charakter "wznawieniowy", co uwidacznia się przede wszystkim w tym, że uczestnik postępowania spadkowego tylko wtedy może skutecznie żądać na podstawie art. 679 § 1 k.p.c. zmiany postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, jeżeli wykaże, jak przy wznowieniu postępowania, szczególne przesłanki swojego żądania, czyli podstawę, której nie mógł powołać w poprzednim postępowaniu oraz zachowanie rocznego terminu określonego w tym przepisie. Obowiązany jest wykazać istnienie przeszkody obiektywnej, uniemożliwiającej mu powołanie w sprawie spadkowej okoliczności uzasadniającej odmienną podstawę lub porządek dziedziczenia. Taki stanowisko zajął Sąd Najwyższy także w postanowieniu z dnia 3 kwietnia 2008 roku, w sprawie o sygnaturze akt II CSK 573/07, w postanowieniu z dnia 21 grudnia 2011 roku, ogłoszonym w sprawie o sygnaturze akt IV CSK 199/11.

Z powyżej przedstawionych powodów Sąd oddalił zgłoszone przez wnioskodawcę wnioski dowodowe uznając, iż wobec niezachowania wymagań z art. 679 k.p.c. przeprowadzanie zgłoszonych dowodów byłoby jedynie bezcelowym przedłużaniem postępowania, sprzecznym z postulatem wyrażonym w normie art. 6 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., a wyniki z przeprowadzenia tych dowodów nie mogłyby wpłynąć na rozstrzygnięcie w sprawie.